

Thống Kê Về Luật Sư

Trần Khải

Không phải ai cũng hiểu biết đủ về luật pháp để không gặp trở ngại gì trong đời sống... Người Mỹ gốc Việt phần lớn kiến thức về luật pháp cũng không nhiều. Do vậy, khi có chuyện là phải nhờ tới luật sư gỡ giùm.

Những chuyện đơn giản có thể tự mình lo được. Thí dụ, khi lái xe, bị cảnh sát phạt các lỗi nhẹ. Nhưng khi gặp chuyện lớn, thế nào cũng phải nhờ luật sư. Lúc đó, khi suy tính đi tìm văn phòng luật sư, phần lớn nghĩ tới luật sư Mỹ gốc Việt trước hết. Mới biết rằng, luật sư gốc Việt cần tới mức nào. Và cũng cần thẩm phán gốc Việt nữa.

Báo chí thường kể chuyện vui cười để nói về tài năng của nghề luật sư khi đã đầy đủ kiến thức để bảo vệ thân chủ và để kiện người khác.

Một chuyện thế này. Một người đàn ông bước vào một quán rượu, gặp một phụ nữ xinh đẹp tuyệt vời đang ngồi một mình nơi quầy rượu. Chàng mới tới gần này và nói lời thăm hỏi để làm quen. Cô quay sang, nhìn thẳng vào mắt chàng thanh niên cô đơn và nói, “Em sẽ vật ngã bất kỳ ai, bất kỳ lúc nào, bất cứ nơi nào... mà chẳng nhằm nhò gì với em.” Chàng trai nhướn mắt lên và nói, “Không giỡn chứ? Cô làm việc cho công ty luật nào vậy?”

Thực tế là, nghề luật sư sẽ dẫn tới các chức vụ quan trọng sau này có thể giúp nhiều cho cộng đồng mình. Bạn có thể biết rằng nhiều dân cử gốc Việt là xuất thân từ nghề luật sư. Như cựu dân biểu liên bang Joe Cao (ở Louisiana), cựu dân biểu tiểu bang Trần Thái Văn (California), Giám sát viên đương nhiệm Andrew Đỗ (Orange County), thẩm phán Cheri Pham (Quận Cam), thẩm phán Jacqueline Nguyen (tòa kháng án đơn vị 9, và có thể có cơ hội trở thành Thẩm phán Tòa Tối Cao Hoa Kỳ), đương nhiệm nghị viên Tâm Nguyễn (San Jose), nghị viên Dina Nguyễn (Garden Grove), ủy viên giáo dục Nguyễn Quốc Lân (học khu Garden Grove)... đều là luật sư.

Đó là chúng ta chưa kể tới các ông bà Tổng Thống và Tổng Thống phu nhân: Obama, Clinton... đều là luật sư bước lên.

Một cuộc nghiên cứu mới cho thấy chưa có nhiều người Mỹ gốc Á vươn lên cao trong ngành pháp lý.

Hiện thời chỉ có 4 trong 2,500 công tố tiểu bang được bầu lên tại Hoa Kỳ là người Mỹ gốc Á. Như thế là gốc Á, chưa nói tới gốc Việt.

Người Mỹ gốc Á là nhóm dân thiểu số đông nhất trong các công ty luật lớn, nhưng cũng ít người vươn lên chức vụ cao cấp.

Nghiên cứu này thực hiện bởi một thẩm phán Tòa Tối Cao California, và các sinh viên luật ở Yale University.

Người Mỹ gốc Á chiếm 5.6% tổng dân số Hoa Kỳ, và ở tỷ lệ cao hơn con số đó trong các sinh viên học luật. Nhưng lại có ít người Mỹ gốc Á vươn lên chức vụ cao trong nghề luật như thẩm phán, luật sư, công tố tiểu bang trúng cử, hay là đối tác luật sư công ty tư.

Goodwin Liu, thẩm phán Tòa Tối Cao California, nói với thông tấn AP rằng người Mỹ gốc Á đưa chân vào hiện diện ở tất cả lĩnh vực nghề luật, nhưng vấn đề là cánh cửa đó có mở rộng cho họ chưa.

Liu là một trong 3 người Mỹ gốc Á trong nhóm 7 thẩm phán ở Tòa Tối Cao. Ông nói tỷ lệ này rất dị thường, khi so với các tòa án nơi khác ở Mỹ.

Hiện thời có 26 thẩm phán Mỹ gốc Á trong hơn 850 thẩm phán liên bang Hoa Kỳ.

Trong khi đó, chỉ 2% trong gần 10,300 thẩm phán tòa án cấp tiểu bang và tòa kháng án được thăm dò là Mỹ gốc Á.

Dân Mỹ gốc Á là nhóm thiểu số đông nhất trong các công ty luật lớn, nhưng ít người vươn lên cao được. Người ta nói đó là vì đưng trần ròi, tức là “trần tre” (“bamboo ceiling”) không cho lên cấp lãnh đạo.

Tương tự, Mỹ gốc Á cũng không nhiều trong cấp lãnh đạo các công ty kỹ thuật ở Thung Lũng Điện Tử, chiếm 27% chuyên gia kỹ thuật cao, nhưng chưa tới 14% lên nôi chức giám đốc, theo nghiên cứu của 2015 Ascend.

Bản nghiên cứu của Liu khảo sát hơn 600 luật sư Mỹ gốc Á. Hơn 80% nói có kỳ thị ngầm trong sở làm.

Eric Chung, một sinh viên Đại học Yale có tham dự cuộc nghiên cứu này, nói rằng với người Mỹ gốc Á, các dấu mốc đạt được đều thực sự lớn lao, “khi nhìn từ nơi chúng ta tới và để thấy rằng nơi chúng ta đạt được bây giờ.”

Dĩ nhiên là tuyệt vời, và cộng đồng Mỹ gốc Việt cần rất nhiều luật sư nữa, và phải là luật sư giỏi.

Và hiển nhiên là cần rất nhiều dân cư Mỹ gốc Việt, dù xuất thân từ luật sư hay không.

Bạn hãy hình dung rằng, khi bạn có gì thắc mắc hay bức dọc, bạn có thể nói thẳng với Giám sát viên Andrew Đỗ khi gặp ở ngoài phố Bolsa, hay gặp nơi sân thương xá Phước Lộc Thọ vào những cuối tuần.

Hay, ngay cả khi không gặp dễ dàng vì các dân cư quá bận rộn, và bạn không giỏi tiếng Anh để tìm cách khác liên lạc, bạn vào các group điện thư, viết một lời rầy rà, và sẽ có những đồng hương gốc Việt sẽ hoan hỷ chuyển email tiếng Việt của bạn đi khắp thế giới... nghĩa là, GSV Andrew Đỗ sẽ đọc được, gián tiếp hay trực tiếp.

Nói như thế không có nghĩa là chúng ta kỳ thị người gốc Mexico... vấn đề là, tiện lợi, vì chúng ta không giỏi tiếng Mỹ và tiếng Mỹ Latin.

Do vậy, tuyệt vời là khi thấy giới trẻ gốc Việt học nghề luật sư ngày càng nhiều. Tương tự, tuyệt vời là khi thấy ngày càng nhiều dân cư gốc Việt -- cả ở Nam và Bắc California, cả ở nhiều tiểu bang khác.

Hy vọng tới một ngày có một người trẻ trong cộng đồng gốc Việt, một người trẻ sinh tại Hoa Kỳ trong một gia đình Việt tỵ nạn sẽ thắng cử Tổng Thống Hoa Kỳ?

Dĩ nhiên là còn xa, nhưng không thể nói là bất khả.